

**G. Eliasson, M. Sharefkin och
B.-C. Ysander (red.):**

Policy Making in a Disorderly World Economy

I en ny bok fra Industriens Utredningsinstitut *Policy Making in a Disorderly World Economy*, IUI Conference Reports 1983:1, 180 kr, omhandles "generelle lærdommer av 1970-årene for makroøkonomisk dynamikk og politikk". De ti artiklene er inndelt i fire deler: Innledning, empiriske studier, simuleringsstudier og politikkutforming og beslutningsteori.

Innledningen (skrevet av de tre redaktorene) gir av en oversikt over de øvrige artiklene i boka, men inneholder også atskillig selvstendig stoff. Artikkelen behandler svært mange aspekter ved utviklingen i 70-årene. Prisen for en slik almen drøfting er at presisjonsnivået blir forholdsvis lavt, og flere steder blir fremstillingen noe uklar. Arbeidet stiller seg kritisk til de fleste tradisjonelle makromodeller og deres evne til å forklare de viktigste begivenhetene i 70-årene. Kritikken mot tradisjonelle makromodeller er imidlertid på mange måter lite konstruktiv, selv om det i slutten av artikkelen i noen grad pekes

på mulige retninger for fremtidig forskning.

Del II (om empiriske studier) består av fire artikler. Artikkelen av Josefsson og Örtengren omhandler sammenhengene mellom endringer av relative priser og nivået på inflasjonen. Det vises at det har vært en positiv korrelasjon mellom inflasjonsnivået og svingningene i relative priser. Det gis imidlertid ingen drøfting av i hvilken retning årsaksforholdet går. I artikkelen gis det en grei beskrivelse av betydningen som priser har som informasjonsbærere og hvordan denne rollen som prisene har vil bli svekket som følge av høy inflasjon. Alt i alt gir artikkelen lite nytt stoff til økonomer, selv om fremstillingen flere steder kan være nyttig for en bredere leserkrets.

Artikkelen av Fries beskriver en rekke trekk ved utviklingen i fire europeiske land (Vest-Tyskland, Nederland, Sverige og Storbritannia) i løpet av 60- og 70-årene. Fremstillingen begrenser seg til å beskrive sammenhenger mel-

lom strukturendring, vekst, kriser, overskudd og investeringer, uten at det gis noen modell som forklarer årsaks-sammenhengene i økonomien.

Artikkelen av Horwitz omhandler følsomheten av svensk eksport og import til Sverige av relative priser. Innledningsvis gis det en god drøfting av litteratur som har behandlet eksport- og importetterspørsel. Deretter gjennomføres en analyse for svensk eksport og import. Modellen og estimeringen er forholdsvis enkel og lider tildels av lignende svakheter som drøftes i artikkelen i forbindelse med gjennomgangen av annen litteratur. Likevel er dette en greit gjennomført empirisk analyse som kan være nyttig ved konstruksjon av makroøkonomiske modeller for Sverige.

Artikkelen av Genberg gir en teoretisk og empirisk analyse av Phillipskurver for åpne økonomier, hvor den empiriske delen refererer seg til Sverige. Spesielt gis det en analyse av hvordan utenlandsk inflasjon og endringer i denne påvirker den innenlandske inflasjonsraten. Artikkelen har en klar presisering av problemstilling og gir en god drøfting av begreper og teori som brukes.

I bokens tredje del (om simuleringsstudier) peker Ysander's artikkel seg ut som den klart mest interessante. I denne artikkelen redegjøres for en analyse av virkningen av en oljeprisøkning analysert ved hjelp av en flersektor vekstmodell for den svenske økonomien. I artikkelen studeres en 60 prosent prisøkning på olje i året 1991. Virkningen defineres som hvilke endringer som kreves i lønninger, privat konsum, offentlig konsum og skatter for å gjenopprette balanse både i utenrikshandelen og på arbeidsmarkedet i løpet av tre år etter oljeprisøkningen. Ved å måle virkningen av en oljeprisøkning på denne måten, får en klart belyst hvilken tilpasnings-evne som kreves av økonomien for å unngå at oljeprisøkningen får uheldige konsekvenser for sysselsettingen og utenrikshandelen i mer enn tre år. Analysen er gjennomført for ulike tilfeller. Disse skiller seg delvis med hensyn til

hvordan andre priser i verdensøkonomien påvirkes av oljeprisøkningen, delvis med hensyn til hvor fleksible svenske lønninger er, og delvis med hensyn til hva slags politikkenringer som tillates. Et viktig resultat av analysen er at den klart viser at restriksjoner på muligheten for å endre på noen priser eller politikkinstrumenter gjør tilpasningen for de øvrige priser og politikkinstrumenter atskillig vanskeligere. Dessuten vil arbeidsledigheten i de tre årene før ny balanse oppnås være større jo flere restriksjoner det er på priser og politikkinstrumenter.

I artikkelen av Sarma og Armonk brukes en økonometrisk modell for verdensøkonomien (til Wharton Econometric Forecasting Associates) til å analysere senarier med økte priser på olje og andre råvarer. Analysen virker noe foreldet da basisåret for alle tallene er 1978, altså før den siste sterke oljeprisøkningen. Enkelte av resultatene virker også temmelig urimelige. Spesielt går det fram at nasjonalproduktet for Sverige er høyere jo høyere oljeprisen er. Slike resultater innebærer at en bør stille seg temmelig kritisk til modellens forutsetninger, selv om dette resultatet forklares i artikkelen (s 259).

I artikkelen av Eliasson er det vanskelig å finne en konkret presisering av noen problemstilling. I hovedsak dreier artikkelen seg om en diskusjon av økonomisk litteratur som omhandler ulike former for stabilitet i økonomien. Det meste av arbeidet går med til prinsipielle vurderinger av hvordan man bør lage modeller, og drøftingen virker svært abstrakt og er tildels uklart skrevet.

Ingen av de to artiklene i bokens siste del om politikktutforming og beslutningsteori er spesielt interessante. Artikkelen av Sharefkin omhandler for en stor del en generell omtale av oljeprisøkninger og mulige virkninger av disse. Spesielt pekes det på at tilbudssiden i økonomien er blitt viktigere enn den var tidligere. Sammenhengene mellom pris og lønn som tas opp i artikkelen, virker temmelig mekaniske og kan ikke sies å gi særlig utover eksisterende litteratur. De teoretiske modellene som er

behandlet lenger ut i artikkelen er tildels uklart fremstilt, og det er vanskelig å se hva som skiller disse modellene fra andre teoretiske makroøkonomiske modeller som er konstruert for å analysere virkninger av oljeprisøkninger.

Artikkelen av Faxén omhandler behandlingen av risiko og usikkerhet i økonomiske modeller. Blant annet droftes forskjellene mellom situasjoner med en objektiv gitt sannsynlighetsfordeling, situasjoner med en subjektiv sannsynlighetsfordeling, og situasjoner hvor en overhodet ikke har noen sannsynlighetsfordeling. I arbeidet argumenteres det for at det er sistnevnte situasjon som er den mest relevante, og at modeller som skal analysere stagnasjon, produktivitetsvekst, arbeidsledighet o l bor ta hensyn til dette. Drøftingen er stort sett verbal og ikke særlig presis. Personlig ble jeg ikke overbevist om at det er særlig fruktbart å forsøke å konstruere modeller hvor en ikke er villig til å gi en subjektiv sannsynlighetsfordeling.

En hypotese som legges fram i denne artikkelen er at en generell økning i usikkerheten i økonomien vil føre til lavere produktivitetsvekst, mer arbeidsledighet og høyere inflasjon. Det gis ingen teoretisk begrunnelse for hvorfor det skulle være slik bortsett fra noen overfladiske betraktninger (s 393) og noen numeriske beregninger uten en teoretisk underbygning (i appendikset).

Det går fram av omtalen over at boka er temmelig ujevn: Noen av artiklene er interessante og klart skrevet, men mange har betydlige svakheter, enten i form av en upresis problemstilling eller en overfladisk analyse. I forordet til boka sies det at resultatene presentert i boka burde være nyttig for arbeid med å videreutvikle makroøkonomisk teori. Med få unntak tilfredsstillende artiklene i boka neppe dette kravet.

Professor *Michael Hoel*
Sosialøkonomisk Institutt
Universitetet i Oslo